НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-654-04-25
Дата: 01 / 06 202 6 г.
18.28

ЧРЕЗ: Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО: Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ, ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВРЕМЕННАТА КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗМЕНЕНИЯ И ДОПЪЛНЕНИЯ

ОТ: ПЕТЪР НИКОЛАЕВ ПЕТРОВ, НАРОДЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ ПГ ВЪЗРАЖДАНЕ

ОТНОСНО: Второ гласуване на Законопроект за изменение на Закона за водите, със сигнатура 52-654-01-46, внесен от Георги Чакъров и група народни представители на 22.05.2026г. и приет на първо гласуване на 29.05.2026г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл.79, ал.1 от временно действащия Правилник за организацията и дейността на Народното събрание, в рамките на тридневния срок до 01.06.2026г., внасям следните предложения за изменения и допълнения в Законопроект за изменение на Закона за водите, със сигнатура 52-654-01-46, внесен от Георги Чакъров и група народни представители на 22.05.2026г. и приет на първо гласуване на 29.05.2026г., както следва:

1. Чл. 198а се изменя по следния начин:

В алинея 3 след думите „се приемат от“ текста се заличава и се добавя текст със следното съдържание: „общинския съвет на съответната община.“

Алинея 5 се изменя по следния начин:

„(5) Решението за прекратяване на съществуването на обособената територия се приема от общото събрание на асоциацията по ВиК или от общинския съвет на съответната община.“

Създава се нови алинеи 6 и 7 със следния текст:

„(6) Решението за присъединяване или напускане на обособена територия се приема от общинския съвет на съответната община.

(7) При напускане на общини от съответна обособена територия се формират нови обособени територии съвпадащи с административните граници на съответните общини, формиращи обособената територия.“

2. В чл.198в се правят следните изменения:

В алинея 9 след думите „ал.7“ се поставя точка, а текстът „с изключение на решенията за промяна в границите на обособената територия, които се приемат с единодушие“ се заличава.

3. В параграф 2, точка 1 се прави следното допълнение:

След думите „по категории потребители – битови и небитови“ вместо точка се добавя запетая и следния текст: „а небитовите се разделят на две подкатегории – използващи услугите за питейно-битови нужди и използващи услугите за производствени и други небитови нужди“.

4. В параграф 5, точка 3 се прави следното допълнение:

В чл.9, алинея 3 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги се добавя нова точка 6 със следния текст:

„6. Условията и редът за предоставяне на компенсации на потребителите на ВиК услугите при случаи на липса на непрекъснато водоподаване и за освобождаване от заплащането на услугата за периода, в което установено отклонение на качеството и несъответствие от изискванията на Наредба No.9/16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.“

Добавя се нова алинея 5 със следния текст:

„(5) Единните условия и изискавания по алинея 1 се спазват задължително и при изчисляване и изплащане на компенсации на потребителите на ВиК услугите, при случаи на липса на непрекъснато водоподаване за период, по-дълъг от дванадесет последователни часа, както и при освобождаване на потребителите на ВиК услугите „доставяне на вода на потребителите“ от заплащането им за периода, в който е установено отклонение на качеството и несъответствие от изискванията на Наредба No.9/16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.“

5. В параграф 5, точка 7 се създава нова буква в) със следния текст:

Създават се нови точки 10 и 11:

„10. Компенсация за липса на непрекъснатост на водоподаването“ представлява намаление на месечната сметка на битови или небитови потребители, изчислено на база размерът на следната месечна сметка на съответния потребител за последния дванадесетмесечен период, при следните коефициенти: При липса на непрекъснатост на водоподаването за период, по-дълъг от дванадесет поредни часа – десет процента от средната месечна сметка; при период, по-дълъг от двадесет и четири поредни часа – двадесет и пет процента от средната месечна сметка; при период, по-дълъг от четиридесет и осем поредни часа – четиридесет процента от средната месечна сметка; при период, по-дълъг от седемдесет и два часа – петдесет процента от средната месечна сметка; при период, по-дълъг от седем дни – сто процента от средната месечна сметка; при период, по-дълъг от петнадесет дни – двеста процента от средната месечна сметка. „Когато липсват данни за 12-месечен период, средната месечна сметка се определя на база наличния период.“

„11. Освобождаване на потребителите на ВиК услугите „доставяне на вода на потребителите“ от заплащането им“ обхваща периода от деня, в който е установено с лабораторно изпитване от доставчика на ВиК услугите или от Регионалната здравна инспекция, отклонение от качеството и несъответствие от изискванията на Наредба No.9/16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели в определено населено място, до деня, в който последващо лабораторно изпитване на водата, предназначена за питейно-битови в същото населено място е установено, че тя съответства на тези изисквания.“

МОТИВИ

На първо място считаме, че следва да бъде извършена още една, допълнителна диференциация на небитовите потребители на водоснабидтелни и канализационни услуги, с цел социална справедливост. А именно те да бъдат разделени на две подкатегории, с оглед целите на услугата, която използват. Първата категория използват услугите за питейно-битови нужди. Втората категория използват услугите за небитови и непитейни нужди, а именно за производствена дейност на нехранителни стоки или суровини, за охлаждане на електропроизовдствени централи и други. Би следвало чрез тази допълнителна категоризация на небитовите потребители, да се въведат различни цени на услугите за всяка от тези две подкатегории.

Законодателят е приел, че водоподаването за питейно-битови нужди е услуга от обществен интерес, за която следва да се гарантират показатели за качество. Тази услуга е жизненонеобходима и е конституционно защитен обществен ресурс. В чл.55 от Конституцията е установено право на здравословна и благоприятна околна среда.

В българското законодателство обаче липсат конкретни механизми за компенсация за услугите „доставяне на вода на потребителите“ в две основни групи случаи, обхващащи както битовите, така и небитовите потребители:

1. Когато не е осигурена непрекъсваемост на услугите (с други думи, налице е режим или пордължителна авария);

2. Когато водата е негодна за питейно-битови нужди (т.е налице е отклонение отклонение от качеството и несъответствие от изискванията на Наредба No.9/16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели в определено населено място).

Безспорно е, че потребителят има право на компенсация, когато е прекъснато водоподаването за продължителен период (съответно не са спазени сроковете за възстановяване на водоподаването след планирано прекъсване).

Налице е следния законодателен парадокс:

В Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги и в Наредбата за регулиране качеството на ВиК услугите от 22.01.2016г. на МС, е въведен показател за качество „непрекъснатост на водоснабдяването“, който КЕВР следи и оценява. Така законодателят признава, че непрекъснатостта на водоснабдяването е

основен показател за качество на услугата, а също и че водата за питейно-битови нужди има приоритет пред всички други водоползвания.

Но въпреки това не е предвидено автоматично намаляване на сметките, не е предвидено автоматично обезщетение за потребителите в населени места с продължителен воден режим и не е предвидена парична компенсация, която да съответства на компенсациите при потребителите на електроразпределителните дружества. Там е най-близкият модел на компенсации, при който потребители, съгласно Закона за енергетиката, получават компенсации в своите месечни сметки, ако е налице дълъг период на липса на електроснабдяване. Това обаче създава необосновано неравнопоставено третиране между потребителите на електроенергия (която също е услуга от обществен интерес) и потребителите на вода за питейно-битови нужди.

Тъй като ВиК операторът е монополист, потребителят на вода за питейно-битови нужди продължава да плаща, независимо от продължителни аварии, режими и негодна вода. Това е недопустимо. Затова е необходимо да бъдат законодателно установени механизми, сходни на механизмите, приложими в Закона за енергетиката, за автоматично намаляване на сметките на потребителите, както следва:

I) Компенсация на битови и небитови потребители (използващи вода за питейно-битови нужди в хранително-вкусовата промишленост и бутилиращи предприятия) при непланов воден режим;

Най-справедливият социално според нас механизъм при липса на непрекъснатост на водоподаването за питейно-битови нужди, е компенсация в процентно съотношение от изчислената средна месечна сметка. Средната месечна сметка следва да бъде определена за последния дванадесетмесечен период – така ще се усреднят амплитудите във водоползването през зимните и летните месеци и изчислената средна основа ще е по-справедлива. Ще се избегне и проблема, при който в много населени места водомерите все още не се отчитат ежемесечно, има служебно начисляване и/или изравнителни сметки. 12-месечната база изглажда тези проблеми. Не на последно място, подобен модел на компенсация трудно би бил манипулируем от ВиК-дружествата, при определяне размера на дължимата компенсация.

II) Освобождаване от заплащането на услугата „доставка на вода на потребителите“ за битови потребители и за небитови потребители, използващи вода за питейно-битови нужди, в периодите, в които доставяната вода е негодна за такива нужди.

Когато ВиК операторът предоставя услуга, която не отговаря на изискванията на Наредба № 9 от 16.03.2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, потребителят реално не получава услугата в качеството, за което плаща. Предвид факта, че потребителите не разполагат с възможност да влияят върху качеството на доставяната вода за питейно-битови нужди, както и че са поставени в положение на икономическа зависимост от единствен доставчик на услугата, е справедливо и обществено оправдано законът да предвиди освобождаването им от заплащане на цена за периодите, през които водата не отговаря на задължителните нормативни изисквания за качество. В известен смисъл това е аналогично на доставка на електроенергия с параметри извън нормативно допустимите стойности.

За нас най-удачният механизъм за компенсиране на потребителите е те да не заплащат услугата за периода, в който е установено отклонението от нормите за качество. При съобразяване на обстоятелството, че потребителите не са заинтересовани да използват негодна за питейно-битови нужди и обстоятелството, че ВиК оператора е задължен съобразно предписанията на РЗИ да осигурява заместваща питейна вода, то подобна консумация така или иначе не би следвало да е в големи количества. При установяване с лабораторно изпитване, че водата е негодна за питейно-битови нужди, ВиК оператора следва да извърши междинно отчитане в населеното място. При последващото лабораторно изпитване и установяване, че водата покрива нормативните изисквания за качество, ВиК операторът следва да извърши второ междинно отчитане, за определяне на потребените количества, които не следва да бъдат заплащани.

Предлаганото освобождаване от заплащане има компенсаторен характер и цели възстановяване на нарушеното равновесие между правата и задълженията на страните по правоотношението. То не представлява санкция срещу ВиК операторите, а признание на факта, че за съответния период услугата не е предоставена в качеството, изисквано от закона.

Възможно е да се използва алтернативно и другият, по-елементарен и по-лесно технически приложим на практика механизъм на компенсация, с процентно намаление на средната месечна сметка за потребена вода за питейно-битови нужди, съобразно периода, в който е налице отклонение от нормативно заложените показатели за качество. В този алтернативен случай, няма да се налага да се правят две допълнителни отчитания в конкретното населено място. Но е налице принципното положение, приложимо навсякъде в практиката, че некачествената услуга не би следвало да се заплаща, а такъв алтернативен и по-лесно приложим механизъм на компенсация, все пак води до заплащане на некачествена услуга, създаваща риск за здравето на потребиелите на ВиК услугите и не изглежда толкова целесъобразен.

ВНОСИТЕЛ:

Петър Николаев Петров